

MAGYAR KÜRIR.

Nr. 8.

Indült Bétsből, Kedden, Januarius' 27-dikén, 1829.

B é t s.

Ö Tsász. Kir. Felsége a' Besztertzébányai Fő Tiszt. Káptalanban a' következő Kánonok Urakat méltóztatott rangjokban kegyelmesen feljebb emelni:

Fő Tiszt. Budatinszky Gergely Úr Babolchai Apát és eddig Lector Kánonok lett Nagy Prépost.

Fő Tiszt. Luchs János Úr Tünyei Apát, eddig Cantor Kánonok, Lectorrá.

Fő Tiszt. Folger Ferentz Úr Custos K. Cantor Kánonokká, és

Fő Tiszt. Weisz Nep. János Úr, Custos Kánonokká neveztetett.

Béts városának Jegyzőkönyve szerint a' közelebb mult esztendőben, a' belső és külső városokban, együtt véve, 15,764 ember holt meg; a' melly szám az 1827-ben megholtaknak számát 1801-el haladja meg. A' holtak száma hónapoként ekként adatik elő.

Januariusban 993. Februariusban 1039, Mártziusban 1208, Aprilisben 1162, Májusban 1217, Juniusban 1169, Júliusban 1352, Augustusban 1223, Septemberben 1004, Octóberben 1062, Novemberben, 1200, Decemberben 1135 ember holt meg.

Ezek közül emberkorosok voltak 5848 férjfiak és 3479 aszszonyszemélyek; 3291 fiú és 3146 leány gyermekek. Meghaltak pedig: az orvosok meghatározása'szerént a' következő nyavalyákban:

Vénség és elerőtlenedés miatt: 981-en; Forróbetegségben és rothasztó hideglelésben 532; Belső gyúladásban 538; Gutaütésben vagy Szélütésben 634; Belsőrészek máj-, lép-dugulásban vagy megkeményedésében 155; Vízibetegségben 1787; Hasmenésben 106; Tüdő nyavalyáiban 2306; Hervadozásban 1655; Torokgyúladásban 174; Himlöben 342; Szerentsétlen esetek által 141-en.

Közzülök 90—100 esztendeig éltek 33 személyek; egy volt 100, egy pedig 101 esztendős.

A' belső és külső városokban lévő 27 Parochiákban öszveséggel 13,620 gyermekek (6981 fiú, 6639 leány) kereszteltettek, és 432 en halva születtek. A' mult esztendőben születettek száma e' szerint 305-el haladja meg az 1827 ben világra lettek számát.

Ugyan azon Parochiákban a' mult esztendőben 2447 új házások eskettettek öszve; ezeknek száma 370 párral kevesebb, mint 1827-ben volt.

H a d i T u d ó s í t á s o k.

Észre vételei egy Orosz Hadi Tisztnek a' közelebbi Török háborúról. (Folytatás.)

Igy állván a' dolog, nem vala többé kétséges mit kelljen tselekednünk. Az okosság diktálta, hogy Sumlát szemmel kell tartani, Hussein Hadierejét

henyeségre szorítani, Várnát megvenni, Gen. Scherbato ff Seregét és a Testőröket, kik Sept. 13-kán érkeztek el, megvárni, Silistriát egyszersmind ostrom alá venni, és a várt Seregek eljövételével Sumlát megvenni és Burgas ellen előnyomulni. E volt a Tsászár plánuma is, a ki Várnánál kiadván a szükséges Parantsolatokat Odessába ment, és ott várta, hogy a Segítő Seregek érkezésével olyan Operatiohoz kezdhessen, melly jelenlétét a táborban, megérdemlené. Ittegyébaránt meg kell esmernünk, hogy Várnáról, a róla tett híjjános tudósítások után igen könnyedén ítéltünk; az Ostromláshoz ki-rendeltt eszközök, tsak hamar megtetszett, hogy nem elégségesek. Híjjában vitte későbbben a Hajós-Sereg az Ostromlóknak a segítséget és a szükséges tábori szereket; ezek sem lettek elégségesek a várnak bérekesztésére és ostromlására. Ennek az első hibának következtében lett osztán kéntelen Hertzeg Mentsikoff, a kinek sok, egyedül az ő talentomának engedő nehézségekkel kellett küszködni, a várat a tenger felől támadni meg a merről a Hajós-Sereg munkásságára is számot tarthatott, de a melly felől a vár is legerősőbb volt. Ezen környülállások miatt Varna tovább védelmezte magát, mint eleinte gondolták. A helyett, hogy Sept. 11-kén Várnának birtokában lettünk volna, és osztán a Scherbato ff táborát 's a Test-Őrző Seregeket Gen. Rudzewitsnek és Vürtembergi Hertzeg Eugeniusnak Ösztályaihoz adván a Háborút vagy a Balkánon túl tettük volna, vagy Sumlát bézártuk 's a benne lévő őrizetet éhséggel kénszerítettük volna a maga megadására, — a helyett, egész Septemberben és Octobernek elején minden kész Seregeket Varna előtt kellett tartani, mivel ezen várat a Törökök úgy

nézték, mint Rumeliának és Konstantinápolynak véd-bástyáját, és annak megtartását annyira fontosnak vélték, hogy a Kommandót benne, maga a Kapitán-Basa személyesen venné által, és a Nagy Vezér a Birodalomnak utolsó erejével Aidosba nyomulna elő, annak oltalmára és segítségére. —

„Igy állottak a dolgok midőn a Tsászár Sept. 9-dikén újra Várnához ment a Táborba; Ő Felsége úgy gondolkozott, hogy tellyes figyelmét és minden Erejét elő kell vennie a Vár megvételének siettetésére. A rendkívül való Hévség Augustus Havában, a mikor a Hévmérő a napfényen 46 grádusra emelkedett, és a rossz víz betegségeket támasztottak a táborban; úgy hogy a Scherbato ff Seregei egyebet nem tettek, mint bétöltötték a Hadirendeknek az említett okokból eredt hézakjait! E szerint a Tábor tsak a Test-Őrzőkkel erősödött, a kiket hasonlóan a Hadirendbe kellett állítani, hogy az Ostromlást segítsek. A Vár fekvése a Dewna Tava és a Tenger között, meglehetősen nehézzé teszi a békerítést, mivel az, tsak úgy eshetik meg, ha egy Ösztály-sereg a vár déli részéhez szállíttatik, a melly ennél fogva a tulajdonképpen való Ostromló tábortól különszakasztatik és a Törökök egész erejének kitétetik. — A Varna előtt való Operatiók, bár melly nagy akadályra voltak is az előszámlált környülállások és a Hely fekvésének kikerülhetetlen nehézségei, még is ditsőségesen ütöttek ki fegyvereinkre nézve. Omer Vrione és a Nagy Vezér Seregeinek minden erőlködéseit semmivé tevék a Test-Őrzőknek 7 Bataillonjai, a kik a megtámadókat két ízben tetemes veszteséggel visszaverték. Még a Sept. 30-diki tsatát is úgy lehet nézni, mint szerentsés próbát, ha a következőt vesszük fel probakövíül valamelly

Operationának, a' melly szerént kellett azt megítélni. Vürtembergi Hertzeg Eugen nem mehetett ugyan reá, hogy egy az övénel háromszorta számosabb és erősen bésántzolt Török Tábort Semmivé tegyen, de azt mégis véghez vitte, hogy az ellenség ereje és figyelmetessége megszolgált, 's végre kényszerítette Omer Vrionét, hogy magát csak oltalmazólag viselné. Hogy tökéletesebben nem sült el a' Hertzeg szándéka, annak okát néminémű részben egy Brigádánk rendkívül nagy vitézségének kell tulajdonítani, a' melly nem várván meg a' többi Seregeknek és az Artilleriának eléréseit, az ellenség Sántzainak közepébe bétűtött. — Engede végre Várna is Seregeink álhatatosságának; egynehány százan ama katonák között, — kiket elgyávásodottaknak kiáltottak — rettegést és halált vivének a' Város közepébe, és az ellenség, a' ki derék magaoltalmazásával magát megkülömböztette, érzé ekkor, hogy nints más út a' szabadulásra a' Győzedelmes kegyelménél. Megadá tehát magát Rumelia Véd-bástyája a' tehetetlen Török Tábornak szeme láttára, a' melly magát azzal ketsegtette, hogy a' várat az ostrom alól felszabadíthatja; és ama város, melly a' Nap Nyúgoti Tsászárság leomlása óta szüntelen Török járom alatt nyögött, legelsőben köszönté a' győzedelmes Orosz Zászlókat. — Így, az a' tábor, mellyet előttünk olly kedvetlen színnel festenek, kevesebb mint négy Hónapok alatt 3 nagy tartományokat meg hódoltatott, két első rangú Török várakat megvett, Sassait a' Brailowi, Matsini, Hirszovai, Kus-tendsei és Tultzai Sántzokra felfüggesztette, és ama híres Várnáéra, mellyről sok Ujság-Irók azt jövendölték hogy az, a' mi Seregeink ditsőségének sírja fog lenni. — Hirtelen akarván mind ezen történeteket röviden végig tekinte-

ni: szinte nem említjük vala ama ditsőséges tsatázásokat, mellyeket Róth Generális Silistriánál, és Báró Geismarkis Oláh Országban tartottak, melly utolsók különösen említésre méltók, mivel ott 4,000 a' miéink között több mint 20,000 Törököt, kiket a' Widdini Giurgevoi és Rustsuki várak és várbeliek segítettek és a' kik azt reménylették, hogy bennünket a' Fejedelemségekből kiűznek, bátran megtámadtak és megszalasztottak, úgy hogy a' nagy sietség és zavarodás miatt a' Kalafati fontos erősséget is nekünk hagyták, tsak hogy a' Dunántúl menedék helyet találjanak.

„Az alatt míg a' Fő Tábor Európában ennyi nyereségeket vívott, megadta magát Anapa vára Ásiában Hertzeg Mentsikoffnak, a' ki gyenge táborával, bajos Ostrom-munkáinak közepette, egész Nemzeteket hátra vert; kevés napok mulva megnyitotta kapuit Poti Generális Hesse előtt és kezünkbe esett az által a' Phasis torkolatja Mingreliának és Imeritiának tellyes birtozával. — Végre, halhatatlan ditsőséget szerzett magának egy másik kitsiny Vitéz Sereg is, a' mennyiben meghódította azon Basaságokat, mellyek az Ottoman Birodalom böltsőjéhez legközelebb vannak és a' mellyek az Ásiai Török hatalom fő lakhelyének tartattak. Eriváni Gróf Paskevits a' Persiában közelébb nyertt koszorúkkal fedezve, a' határon, melly Persiát Török Örmény-Országtól elválasztja nagy hirtelenséggel keresztül megy, Karsra rohan és ezt a' nagy fontosságú Várat, mellyet megvehetetlennek hirleltek, Jul. 5-kén rárohanás által megveszi. Az Örző-Sereg, melly az övéivel tsaknem egyenlő számú vala, hijjában próbált ellene állani; egynehány óra alatt minden megölettetett vagy elfogattatott, és ekképpen fenekestől fel-

forgatott azon Systema, mellyre az ellenség védelmét akarta építeni, a' ki lassú és restes mozdulásaiban mindég arra tartott számot, hogy ezen Vár hosszas magavédelmezésének szárnya alatt időt nyer magának a' szükséges Hadi erő egybegyűjtésére és előmenetelünknek feltartóztatására. Minekutánna megtudta Gróf Paskevits, hogy az Erzerumi Basa Akaltzik várát választotta egy számos Hadi seregnak gyűlö helyéül, nem érezvén magát elég erősnek, hogy ilyen nagy sokaságú ellenséget háta meggé hagyjon, útját egyenesen oda vette; a' számlálhatatlan nehézségeket, mellyeket a' Sántz forma Tsildur Hegylánczain talált, meggyőzte; hirtelen ott terem Akaltzik előtt és használván az ijedtséget és zavarodást, melly táborának mindenütt előtte ment, a' várát az ellenség kezéből kiragadja. Aug. 6-kán Kurához érkezvén 7—8 ezer emberrel 50,000 ellenséget lát maga előtt állani, kik Akaltzik oltalmára elősiettek. Minekutánna két vagy három nap apró támadások estek, meghatározza Aug. 9-kén, hogy elválasztó ütközetet próbáljon. A' várost megkerülni, a' négyszerte számosabb ellenséges táborra reá ütni, azt megverni, és megfutamtatni — egy két órának munkája volt. Aug. 25-kén, nem hagyván időt a' Törököknek, hogy zavarodásokból magokhoz jöjjenek, a' Várra magára rohannak seregeink, és 15,000 katonákat 's felfegyverkezett lakosokat egy tsatában, melly Idönknek legszebb Vitézi tettei közzé fog számláltatni, meggyőznek, levágnak, elfognak. Hasonlóan járnak September elején Bajasid, Atskur, és Ardagán Várai, és nevelik diadalmát ezen kitsiny Tábornak, melly egész Erzerum és Trebizonde köfaláig rettegést terjesztett el maga körül azokon a' vidékeken, hol a' kevély Mu-

zulmán századok óta még csak lehetőségéről sem álmodott, hogy valaha keresztény zászlókat pillanthasson. —

„Mind ennyi sok győzedelmek, mellyekhez még 1280 ágyú, 400 zászló, és 20,000 fogoly hozzá járul, Orosz Országának csak 18—20 ezer emberébe — kik elestek vagy keményen megsebhedtek — kerültek. Mitsoda vitézi tetteket tudnak ellenségeink ennek ellenébe tenni? 's mik azok a' győzedelmek, mellyeket a' Külső Országi Ujságlevelek a' dolgoknak hamis színbe való előadására használtak? Két Bataillonunknak elveszése, kik egy kémlelődés alkalmazosságával igen előre találtak vetemedni; és egy sántznak 6 ágyúval való elvesztése, mellyet egy éjjel a' Törökök elfoglaltak; e'féle tsekély történetek a' Háborúban igen szokott dolgok és annak ki menetelét soha el nem határozzák. Ezek azok az esetek kevés szóval előadva, mellyek némelly, előhaladásunkra irigykedő Journalistákat arra a' vádolásra vittek, hogy ezt a' Táborozást szerentsétlenségnek és a' Győzedelmes híre nézve ártalmasnak nevezzék!! — Orosz Országának csak még egy ilyen szerentsétlen táborozás kell, és az övé lesz Silistria, Rustuk, 's talán még Sumlais, és győzedelmesen szállnak le Seregeink a' Drinápolyi Síkságra. Hihető, hogy a' Törökök nem fogják hagyni ennyire menni a' dolgot, és hogy a' Sultán ezen Táborozás következésait jobban gondolóra vévén, mint némelly Ujságírók, által látja, mennyire nem okosan fogna tselekedni, ha magát újabb veszedelmekre akarná kitenni a' helyett, hogy azon mérsékelt feltételeket elfogadja, mellyeket Orosz Ország még a' háború előtt eleibe feltett. Igazán szólva, ha még egyszer kéntelen lesz Orosz Ország fegyvert fogni: Isten segedelmé-

vel a' jövő táborozás jobban megfogja mutatni, mint ez a' mi Előadásunk, azon hasznokat, mellyeket mi a' közelebbi táborozásban nyertünk. — Ezen egyszerű elbeszélése a' tett Hódításoknak és a' nyertt diadalmaknak eléggé megmutatja ama Declamatioknak (a' Frantzia Ujságlevelekben) üres voltokat, mellynek nagyobb bizonyosságára tsak ezt hozzuk fel, hogy az Orosz Tábor többre ment most négy Hónapok alatt, mint a' mennyire a' hajdani Háborúknak Török Ország ellen valaha mehetett. Azomban mind a' mellett is megismerjük, hogy — ámbár mi vagyunk a' nyertesek, — egynehány hibák estek. Sokkal egyenesebb szívűek vagyunk, mint sem azt nyilván meg ne vallanánk, és ezután vigyázóbbak leszünk, hogy jövendőben azokat eltávoztassuk. De azt tsakugyan senki kétségbe nem hozhatja, hogy Miklós Császár, mind ezen ditsőségek és fontos nyereségek mellett is, egy szempillantásig sem távozott el a' Békekötésnek óhajtásától a' Háború előtt kimondott feltételek alatt. Mi reményljük, hogy Mahmud Szultán mérsékletesebb gondolatokra térvén, az igazságot elesmeri, és egy tartós Egyességszerzés vissza állítja a' jó egyetértést a' két Országok között, mellyeknek nem lesz többé okok egymásra irigykedni, mint hajdan mikor még az Orosz déli tartományoknak, Existentiájokra szükséges Kereskedési-utat a' Fekete tenger partjainak birtoka meg nem adta. De ha ezen reményességünk és kívánságunk bé nem tellyesednék: akkor nekünk nem marad mást mit óhajtani, mint még egy olyan rossz kimenetelű táborozást, mint a' közelebbi vala, melly nekünk 14 várat, és 4 tartományokat szerzett. Akkor mi, ennek a' legszentebb ügy mellett kezdett Háborúnak következéseit örvendezhetünk, és a' költött Veszteségek kigon-

dolásának györörűségét ellenségeinknek hagyhatjuk.“

„Egy Tiszt az Orosz Generál Stabtól,,

P o r t u g a l l i a.

Lisbona, Dec. 31-kén. Dom Miguel felgyógyult, tegnapelőtt kelt fel az ágyból, és tegnap meglátogatta az Anyját, a' ki egy kisség rosszúl érzi magát. — A' Justitz Minister Parantsolatot küldött a' Politzia Fő-Tisztjéhez, hogy az Idegeneket, különösen az Anglusokat (kik közül egynehányan erőszakosan tömlöztbe vettettek) betsületben és tiszteletben kell tartani.

Párisban már több ízben holt híret költötték D. Miguelnek. Ennek bizonyosságául ímé kiírjuk a' Jan. 10-diki Quotidiennéből a' következő tizikelyt: „Bulletinje a' Liberalis Ujságleveleknek D. Miguel hogyan létéről. 1. December: a' Király megholt; 2 Dec. a' Király halloklik; 3 Dec. — ki mult a' világból; 4 Dec. .. meg fog halni; 5 Dec. bizonyosan bé is van már bal'samozva; 6 Dec. nem holt még meg, hanem vége a' Királyságának; 7 Decemb: az Ország meg van mentve, mert a' Király meg holt, — 's a' t. Ez így megy egész a' végéig a' Hónapnak. — 'S ezek azok az igazságszerető Irók, a' kikkel a' jámbor Párisiak 10 esztendő óta vesződnék; e' pedig tsak ezered része azon hazugságoknak, mellyeket esztendőt által az Olvasó közönség asztalára kitálnak. A' Constitutionel hónap megint előfogja kezdeni, és megint hisznek neki, míg nem egyszer végre meggyőződik a' Közönség róla, hogy erről az Oldalról egyebet hazugságnál és tsalásnál nem várhat.“ (A' Párisi Liberalis Ujságlevelek, valamennyi, mind

eltensége D. Miguelnek, 's erővel szeretnék eltemetni.)

Nagy Britannia.

London, Jan. 14-kén. Mind ekkoráig nintsen tudva, ki lesz Vice Király Irlandiában Marquis Angelsea helyébe. — Hertzeg Wellington a napokban vadászaton lévén Gróf Verulamnál, Marquis Aberdeen éppen abban a pillanatban lőtt egy fátzánra, mellyben a Hertzeg egy Vadászszal a bokor mellől kibukkant: a srét mind a kettőjüket érte, de csak gyengén, úgy hogy a rajtok lévő Vadász ruhán sem ment keresztül. Ebből a tsekély történetből csak hamar nagy lármás hírek kerekedtek Londonban, hogy t. i. a Hertzegot meggyilkolták, szántszándékkal rá löttek, 's a t.

Málta, Dec. 30-kán. A három szövetséges Hatalmasságok Követei Ribeaupierre, Gróf Guilleminot, és Stratford-Canning Urak Dec. 28-kán Pórorszból ide érkeztek, és mihelyt a Kontumázt-idejét kitöltik Nápolyba mennek. — Lord Cochrane is ide érkezett.

Jó reménység foka, Oct. 29-kén 1828. (levél) Az új Kormányozó Lowry Cole Ur sok hasznos Ujításokat és rendeléseket tészén, a többek között Lámpásos tornyot épített a Noé bárkája nevű veszedelmes kőszirton, Simons town mellett. Sok hajó elkerülte volna itt a közelebbi 10 esztendő alatt a hajó törést, ha lámpásos torony lett volna. — Tsáka Király a hatalmas Szeretsen fejedelem Követet küldött a Kormányozóhoz, kérvén tőle, hogy lépne vele Kereskedési Alkukötésre. Ennek következtében Kapitány Aitchenson egy Altisztet és 20 közkatonát maga mellé vévén, a fekete Király

Országába útra indult. Az említett Tsáka a minapában küldött ajándékainból tsufot űzött; nevezetesen voltak az ajándékok között Orvosi-szerék is, ezeknek erejét a Szeretsen Király hogy látná, Kapitány Kingnek és Hadnagy Farewellnek, a kik az ajándékokat hozzája vitték, több napokon keresztül erős Dósisokat kellett bevenni! — A szüret az idén nem lesz bő, a tavalyi bor (t. i. a Capi) drágul, és hordója 3 f. sterlingen kél.

Frantzia Ország.

A Párisi Monitörnek Jan. 12-diki darabjában egy Királyi Rendelésvagyon, mellynek ereje szerint Gróf de la Ferronays külső dolgokra ügyelő Minister egészségének helyre állítására nézve 3 hónapra Hivatala viselése alól felszabadíttatik, a melly idő alatt helyette Gróf Portalis a Királyi Petsétörző Status Minister fogja vinni azon Hivatalt.

Navarini tudósítás szerint, a Moreában lévő Frantzia Seregnek egy része Jan. 5-dikén hajókra szállíttatik, hogy Frantzia Országba vissza térjen. Úgy látszik, hogy a Frantziák örömet ténének vissza Hazájokba; a honnan most a hajóra szállítandó Regimentek száma és neve sors vonás által határozatott meg.

A mult esztendei Jövedelme az Országnak 28,865,000 Frankkal több a harmadévinél. — Frantzia Ország 1817 óta mintegy 180,000 lélekkel népesedett minden esztendőben, úgy hogy most 32 milliom körül jár a lelkek száma. Esztendönként közel egy milliom gyermek születik. 1827-ben 995,181 születtek közül 72,471 gyermek törvénytelen ágyból való volt. Párisban minden 7 gyermek közül 2 fattyú.

Egy Amerikai Posta-Hajó, Bonnafeé nevű, New-Yorkból példa nél-

kül való sebességgel 16 nap alatt érkezett Havrêba. Minthogy pedig Havre New-Yorktól 1075 frantzia (572 német) mértföldnyi távolságra fekszik, a Hajónak naponként 67 mértföldet kellett haladni.

Jóniai Szigetek.

Corfu ból Jan. 3-dikán. Melly rendkívül való sebességgel haladnak a' jó készületű gőzhajók a' tengeren, megtetszik abból, hogy az Afrikán nevű gőzhajó Londonból 12 nap alatt Corfuba repült, hivatalbeli leveleket 's rendeléseket hozván ide Stratford Canning Urhoz, ki N. Britannia részéről meghatalmazott Követ a' Portánál Görög Ország jövődjének állapotjának meghatározására nézve. — Ma négy Anglus hadihajó evezett ki az idevaló Kikötőből, hová, nem tudatik. Pultney Malcolm V. Admirál az Ásia nevű líneahajón Málta felé vette útját. — Fabvier Ezredes Navarinba érkezett több Inzsinör és Patantyús Tisztekkel együtt. Úgy gondolják, hogy ez a' nagy tapasztalású és Katonai dolgokhoz értő hadi vezér az új Görög seregek rendbeszedésére és vezérlésére volna kiválaszta. — Santa Maurai tudósítások szerént a' Görögök Vostitza városát, melly az Ambrákiai tengeröbölben fekszik elfoglalták, 's az ott lévő várkastély is közel van ahhoz, hogy elesége nem lévén magát feladja.

Görög Ország.

A' Corfui Ujságban, melly Jan. 3-dikán költ egy levele adatott ki Stratford Canning Urnak, mellyet ez Póroszból Gróf Capodistriához Görög Ország Praesidenséhez küldött. Dec. 14-dikén. Jelenti ezen levélben a' nevezett Anglus Követ, hogy minekutánna a' há-

rom szövetséges Hatalmasságok Követei mindent megtettek, a' mit Görög Ország szabadítására 's jövődjének sorsának megállapítására nézve, a' Jul. 6-diki Szövetség pontjainak értelméhez képest jónak és szükségesnek találtak; szándékozának Póroszt elhagyni, 's olyan Helyre menni (Nápolyba), a' honnan a' Követek Kormányiszékeikkel további egyenes és legrövidebb öszveköttetésben lehessenek. Ezen levele szerént, reményli a' Követ Or, hogy minekutánna a' kérdésben lévő Dolognak mivoltát elegendőképpen kitanulták és tudják; eléggé felvilágosíthatják Udvaraikat, 's azoknak jóltévő szándékjok Görög Ország jövődjének sorsa meghatározására nézve végre is hajtatik. Abbéli reménységét is kinyilatkoztatja a' nevezett Követ maga 's Társai nevében is, hogy a' Praesidens Ur hatóságos igyekezetei és bölts intézetei által, mellyekkel a' tengeri rablásnak végét szakasztotta, ezentúl is le fogja a' Hatalmasságokat jóltévő részvételeikre kötelezni. — Gróf Capodistriás Praesidensnek válaszó levele hasonlóképpen kiadatott a' Corfui Ujságban, melly így kezdődik: „Követ Ur! Ha lehetne valami, a' mi azon háládatos érzést, mellyel Görög Ország ditső Szabadítóji eránt teljes mértékben viseltetik, nevelhetné; valóban azon munkálódások volnának azok, mellyeket Excellentziád Társaival együtt e' nagy tzelra szentelt, hogy Görög Ország sorsának elválását siettesse, és arra nézve az eszközöket szorosán meghatározza. — Kettőztetni fogja ez az Ország iparkodásait, hogy magát a' Hatalmasságok jóltévő részvételére méltóvá tegye; a' mellyet, úgy gondolja leginkább az által érhet el, ha Kormányiszéke jó rendet tartani állhatatosan igyekszik, 's olly törvényeket szab, mellyek a' köz tsendesség fenntartására és a' Státusok javára nézve kezességül szolgálhatnak, 's a' t.

Magyar Ország.

Posonból Jan. 23-dikán. E' f. H. 19-dikén meghalózott itten, Fő Tiszt. Kováts-Martini Mihály Úr, a' Dunán inneni Evangélika Ekklezsiáknak Superintendense a' Modori Evang. Tót Ekklezsiának Lelki Pásztorá. Ez a' Nagy Erdemű Férjfiú Nógrád Vármegyében született Tamásiban 1750-ben, hol az Attya hasonlóképpen Predikátor és Esperest volt. Kimúlta előtt egy héttel Hitvesétől a' halál által megfosztatván Posonba jött, hogy hét gyermekei között még egy itt életben lévő Fijánál, Tiszt. Kováts-Martini Gábor Úrnál, ki az Evang. Lyceumban Mathésist és Physicát tanító Professor, egyideig mulatván, vigasztalást találjon; de az öregség következései az elgyengülés és hozzá járult betegség véget vete belses életének. Tegnap előtt délután lett eltemettetésén, a' körül fekvő Helyekből számos Egyházi Személyek jelentek a' boldogult utolsó halotti tiszteletének megadására, melly nagy Sokaság által illő de szomorú pompával tartatott. Nyúgodjanak hamvai békességben!

J e l e n t é s.

Trautmann Ts. Kir. Tanátsos Úrnak, több Tudós Társaságok' Tagjának, hajdan Bétsben a' Gazdasági Tudományok' Oktatójának Gazdasági Chemiáját, és összevasonlító Physiologiáját, mellyeket Ő oktatásai alapjául készített a' N.E. Magyar Közönség eleibe magyarul terjeszteni kívánván, hazafiúi tisztelettel, és bizodatommal jelentjük, hogy azokat egy két részből álló könyv-

ben kiadjuk, és Medardusi Pesti Vásár' alkalmával a' Természeti Esméreték' Táráéhoz hasonsó papirosra, és hasonló betűkkel nyomtatva, kézhez szolgáltatjuk. Ezen Munkára, — mellynek 1-ső része (a' Chemia) a' föld' kerekiségén lévő életmíves, és életmívetlen testek' közelebbi, és távolabbi létrészeit, ezeknek közönséges vegyületi erányát, 's így mi-voltát; 2-dik része pedig (a' Physiologia) az életmíves, plánta-, és állattestek' életét, eredetét, nevedését, és mindezeknek szereit, eszközeit, és erőkihatásait szoros rendben, és összevasonlítva nyomozza, 's öszvesen 22—24 nyomtatott ívnyire megy, — itt helyben a' Természeti, Gazdasági, és Mesterségi Esméreték' Tárá' Redactiójánál, akár Wigand, Eggenberger, Kilián, Miller, és Hartleben Könyváros Uraknál; másutt pedig azon T. T. buzgó Egyházi, és Világi Hazafiaknál, kik a' honni Literatúrát igazán szívelik, és más honni Munkákra nézve is Előfizetést szoktak szedni; úgy nem külömben a' vidéki hazafi Könyváros Uraknál is, kiknek mindnyájoknak köszönet' fejében, és tiszteletünk' jeléül a' 8-dik példányt ajánljuk, 4 forintal V. Cz. előfizethetni. A' bejövendő pénzt akár hozzánk, akár Wigand Könyváros Urhoz küldhetni. Egyéberánt az Előfizetés csak Mártzius' végéig fog tartatni; azután pedig a' Munkának boltbeli ára állbe. A' Természeti, Gazdasági, és Mesterségi Esméreték' Tárára is folyvást elfogadtatik az Előfizetés 5 for. C. P. fél esztendőre. Költ Pesten, Jan. 8-dikán 1829.

Lánghy, és Lencsés.

Szerkeztető és Kiadó M á r t o n J ó ' s e f, Professor. (Untere Bäcker-Strasse Nro 742.)

Nyomtató Haykul Antal. (Obere Bäcker-Strasse Nro. 752.)